

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/238/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

232/2018. (XI. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) I. r. panaszos¹, II. r. panaszos² és III. r. panaszos³ meghatalmazott képviselőjeként az I. r. panaszos 2017. június 6-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2018. november 6-án megtartott zárt ülésén született döntése alapján

m e g s z ü n t e t i.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg. A panaszosoknak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az I. r. panaszos a vele és szüleivel, a II. és III. r. panaszosokkal szemben 2017. június 3-án, a magánlakásukban történt rendőri intézkedés (biztonsági intézkedés), kényszerítő eszköz (testi kényszer) alkalmazása, továbbá a rendőri hangnem és bánásmód miatt 2017. június 6-án elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amit 2017. június 21. napján postai úton megerősített, illetve kiegészített. A II. és III. r. panaszosok nevében az I. r. panaszos meghatalmazás alapján jár el.

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

² Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

³ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

I.

1) A panaszbeadvány szerint a panaszosok K. városban egy „rossz hírű” városrészben élnek, ahol gyakori a hangos szóváltás, veszekedés, dulakodás. A lépcsőház közös képviselőjét nehezen lehet telefonon vagy személyesen elérni, és látja el megfelelően a feladatát (például elhárítja magáról az olyan jellegű kérdéseket, hogy miért nincs házirend kirakva a lépcsőházban).

2) 2017. június 3-án a II. r. panaszos felszólította a lépcsőház első emeleti ablakában rendszeresen cigarettázó nőt és férfit, hogy ne dohányozzanak a lépcsőházban, mert az a tűzvédelmi szabályzat szerint tilos. Ezt követően a II. r. panaszos a személyekkel szóváltásba keveredett, de tettelegesség nem alakult ki közöttük. Az egyik lakó viszont megfenyegette a II. r. panaszost, hogy lelöki a lépcsőn, ha feljebb megy egy szinttel.

Ezt követően az I. r. panaszos is kiszólt a lépcsőházban egy idősebb nőnek és megkérte arra, hogy ne sértesse az édesanyját (a II. r. panaszost), ne nevezze „bolondnak”, ahogyan rendszeresen teszi.

A szóváltást követően valaki a lépcsőházból értesítette a mentőket és a rendőrséget.

Először a mentők érkeztek meg. Kopogtattak a panaszosok ajtaján. Mivel azonban nem ők értesítették a mentőket, és nem volt senkinek sem rosszulléte sem rosszul, ezért az I. r. panaszos azt mondta nekik: „nem tudja, ki és miért hívta ki a mentőket, de feleslegesen jöttek ki, mert nem érzi magát senki sem rosszul”.

Nem sokkal később megérkeztek a rendőrök is a lépcsőházba. Az I. r. panaszos az ajtón keresztül hallotta, hogy beszélnek a lakókkal, majd erőteljesen bekopogtak az ajtajukon. Az I. r. panaszos kiszólt, megkérdezte, hogy ki az. Azt a választ kapta, hogy „a rendőrség”.

Az I. r. panaszos az ajtón keresztül közölte velük, hogy ő nem hívta a rendőröket, és nem történt semmi olyan, ami miatt rendőri intézkedésre lenne szükség, ezért nem nyit ajtót, és megkérte őket, hogy távozzanak. A rendőrök közölték, hogy betörnek a bejárati ajtót, ha nem nyitják ki. A panaszosok azonban féltek a rendőröktől és a „nem éppen jogszerű eljárási módszereiktől”.

A rendőrök (kb. 4-5 fő, akiről az I. r. panaszos személyleírást is adott) végül erőszakkal bementek a lakásba (az ajtót megrongálták, a zárszerkezetet tönkretették). Nem mutatkoztak be, nem tettek eleget az azonosításra vonatkozó kötelezettségüknek, és nem közölték az intézkedés célját.

Az I. r. panaszos a fürdőszobában volt, közvetlenül a bejárati ajtó mellett, a folyosó elején. Amikor a rendőrök berontottak a lakásba, azonnal a falhoz nyomták a * éves II. r. és a * éves III. r. panaszost. A II. r. panaszos kezeit egyszerre két rendőr szorította hátra, a III. r. panaszos kezeit is hátrafogták, holott egyikük sem szólalt meg. A panaszbeadvány szerint nem történt előzetes figyelmeztetés a kényszerítő eszköz alkalmazása előtt.

Az I. r. panaszos csak egy-egy pillanatra látott ki a fürdőszoba ajtaján keresztül, addig látta, mi történik a folyosón, de a rendőrök durva hangnemét hallotta. Próbált kimenni a fürdőszobából, de

nem tudott, mert valaki útját állta. Amikor sikerült kijutnia, megkérdezte a rendőröket, hogy milyen alapon intézkedtek, és miért bántak így a szüleivel. A rendőrök olyan durván, embertelenül viselkedtek, mintha a II. és a III. r. panaszos bűnöző lenne. Az I. r. panaszos álláspontja szerint rendőri túlkapás valósult meg velük szemben.

Az I. r. panaszost igazoltatták, annak okát azonban nem közölték vele. Az I. r. panaszos eleget tett a kérésnek, átadta személyi igazolványát, adatait azonban nem írták fel. A II. r. panaszost a rendőrök bilincsből, megalázó módon kísérték a mentőautóhoz, amit több lakó is láthatott. Ott levették a bilincset, majd a mentősök – rendőri karhatalom igénybevétele nélkül – a P. város Kórház Pszichiátriai Osztályára szállították. Nyári ruhában volt, a III. r. panaszos pedig a már megbilincselte II. r. panaszos lábára egy papucscipőt húzott, különben mezítláb szállították volna be. Sem a rendőrök, sem a mentősök nem törődtek továbbá a II. r. panaszos gyógyszereivel, azokat nem vihette magával. A II. r. panaszosnak a beadvány szerint többféle betegsége van (magas vérnyomás, cukorbetegség, polyneuropátia, szívbetegség, pánikbetegség, depresszió, illetve néhány éve agyvérzést kapott), amelyekre rendszeresen gyógyszert szed. Nem vihette továbbá magával táskáját, személyes iratait sem.

A II. r. panaszos öt napot töltött a pszichiátrián, majd hazaengedték. A II. r. panaszos kezelőorvosa az I. r. panaszosnak elmondta, hogy édesanyját megfigyelés miatt tartották benn, de nincs olyan probléma, amely indokoltá tenné az intézményi kezelést, ezért hazaengedik. Az orvos elmondta azt is az I. r. panaszosnak, hogy a II. r. panaszos jobb karján több, zúzódásra utaló folt volt. Arról röntgenfelvétel nem készült, de írásos feljegyzés igen.

A panaszosok valószínűsítik, hogy a sérüléseket a rendőrök okozták akkor, amikor a II. r. panaszos kezeit hátrahúzták a bilincseléshez (a csuklóin nem volt sérülés).

4) Az I. r. panaszos a beadványban előadta azt is, hogy az egyik rendőr megfenyegette a mentőautónál: feljelenti, mert nem nyitotta ki a bejárati ajtót. Ezzel összefüggésben az I. r. panaszos előadta, hogy félelmében nem nyitott ajtót, mert már a rendőrök hangján hallani lehetett, hogy erőszakosan fognak fellépni, ami beigazolódott később.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi iratok szerint a panaszosokkal szemben 2017. június 3-án a Komlói Rendőrkapitányság állományába tartozó öt körzeti megbízott rendőr: egy r. törzsőrmester, egy r. törzszászlós, egy r. zászlós, egy r. főtörzsőrmester és egy r. főtörzszászlós intézkedett.

2) A K. város Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza.

a) A rendőri intézkedés előzményének azt jelölte meg a rendőrség, miszerint a szolgálatban levő járőrök szomszédok közötti vita miatt vonultak a helyszínre, akik az intézkedés közben kértek segítséget Tevékenységirányítási Központon (a továbbiakban: TIK) keresztül, aminek az utasítására vonult ki még az éjszakai szolgálat. Az egyik lakó (H.) bejelentésére küldte ki a

rendőröket a TIK. A bejelentés szerint a II. r. panaszos gázspray-vel fenyegetőzött, a bejelentő minél sürgősebben kért rendőri intézkedést.

b) A helyszínen történt rendőri intézkedés indoka a II. r. panaszos ön- és közveszélyes cselekedete, célja az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személlyel szembeni intézkedés volt. Jogalapként a rendőrség a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 37. §-ának b) pontját, valamint az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontját jelölte meg.

A rendőri intézkedés célját az intézkedő rendőrök utólag közölték, mivel a lakásba történő bejutás után meg kellett győződniük arról, hogy a szoban forgó gázspray valóban a II. r. panaszosnál van-e, illetve, hogy viselkedése veszélyt jelent-e a testi épségükre, valamint a lakásban tartózkodó családtagjaira.

c) A magánlakásban történt intézkedés jogi indoka az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdés c) pontja, míg ténybeli indoka az volt, hogy a II. r. panaszos önmagára és másra veszélyeztető állapotban volt. Szükséges és indokolt volt pszichiátriai intézetbe történő szállítása, valamint családtagjainak a lakásból történő kimentése. Tekintettel arra, hogy már több alkalommal történt intézkedés a panaszosoknál – mivel egymásra hívják a rendőrséget –, illetve távortartást elrendeltek már bántalmazás miatt. Többször történt az, hogy a II. r. panaszos bántalmazta családtagjait, valamint az, hogy a III. r. panaszos bántalmazta a II. r. panaszost.

A II. r. panaszos „jelenlegi állapotára tekintettel fenn állt annak a veszélye, hogy ismételten bántalmazza családtagjait vagy önmagát. A lakás ajtaját berúgták az intézkedő rendőrök, mivel a szakember (lakatos) értesítése és a helyszínre érkezése késedelemmel járt volna, tekintettel az időpontra (szombat este, püünkösd hétvége)”, valamint a II. r. panaszos „örjögő magatartása miatt, ezért döntöttek úgy a rendőrök, hogy az ajtót azonnal, ha kell, erőszakkal betörik.”

d) A Testület azon kérdésére, hogy mi tette indokolttá a rendőri létszámot, a tájékoztató levél azt tartalmazza, hogy a két nappalos szolgálatot teljesítő rendőr intézkedett először a helyszínen, akik a TIK-től telefonon segítséget kértek további rendőrökre. Az éjszakai szolgálat már bent tartózkodott a rendőrkapitányságon, hogy a szolgálatukat megkezdjék, így a TIK kiküldte az éjszakai három fős szolgálatot is. Segítségére azért volt szükség, mert a mentősök a II. r. panaszost szerették volna elszállítani, mert ön- és közveszélyes volt, és családtagjai nem voltak együttműködők a helyszínen intézkedő rendőrökkel, annak ellenére, hogy többször kértek segítséget hozzátartozójuk viselkedése miatt. Továbbá a lépcsőházban az elkövetett szabálysértés miatt sok volt az érintett személy, akiket meghallgattak az intézkedő rendőrök.

e) A Testület azon kérdésére, hogy a panaszosokkal szemben indult-e eljárás, a K. város Rendőrkapitányság vezetője az alábbi tájékoztatást adta. Az I. r. és a III. r. panaszossal szemben a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 169. §-ának (1) bekezdés b) pontjába ütköző rendzavarás szabálysértésének elkövetése miatt szabálysértési feljelentést tettek a helyszíni intézkedést foganatosító rendőrök. Azonban az a körülmény, hogy a rendőri felszólításnak nem engedelmessé a lakás bejárati ajtaját nem nyitották ki, a Közrendvédelmi Osztály vezetőjének álláspontja szerint nem merítette ki a rendzavarás tényállását. Annak érdekében, hogy a jogeset kapcsán megnyugtató módon dönteni tudjon, 2017. június 6-án telefonon egyeztetett a P. város Járási Ügyészség szabálysértési ügyekben illetékes szakirányító ügyészével, aki arra az álláspontra helyezkedett, hogy az I. és a III. r. panaszosok tekintetében a rendzavarás szabálysértését nem lehet megállapítani, illetve semmilyen szabálysértési tényállást nem látott

kimerítettnek. Az osztályvezető a fentiek alapján úgy döntött, hogy a panaszosokkal szemben szabálysértési előkészítő eljárást nem rendelnek el.

Ugyanakkor az intézkedés helyszínén kétség kívül alapos gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a II. r. panaszos elkövette a garázdaság szabálysértését, vele szemben a hatóság a szabálysértési eljárást lefolytatta.

3) a) A rendőrség továbbította a Testület részére azt a hangfelvételt, a panaszolt rendőri intézkedés alapjául szolgáló állampolgári bejelentést tartalmazza.

Az 1 perc 38 másodperc terjedelmű felvétel szerint *H.* hívja a segélyhívó számot, és kéri a Komlói Rendőrkapitányságot. Az operátor közli, hogy mondja, hogy a bejelentést ott kell megtenni, vagy megadja a Rendőrkapitányság számát. A bejelentő közli a címet, és elmondja, hogy „egy dilis nő” van a házban, mindenkit zaklat. Egy gázspray van a kezében, és a bejelentőre azt mondta, hogy boszorkány, és le fogja fűjni. Egyik nap azzal dicsekedett, hogy neki „sárga papírja” van. Már többször elvitte a mentő, de mindig visszahozzák, és zaklatja a lakókat.

Az operátor megkérdezi, hogy van-e gyámja a nőnek. A bejelentő elmondja, hogy már értesítették a jegyzőt, a kérelmet az összes lakó aláírta. Az operátor kérdésére a bejelentő azt is elmondja, hogy a rendőrök bejutnak, mivel a kapu nyitva van.

b) A rendőrök által berúgott ajtóról készült fényképfelvételeket is továbbította a rendőrség. A három fényképen látható a megrongált bejárati ajtó.

4) A II. r. panaszossal szembeni biztonsági intézkedés végrehajtásáról, és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint 2017. június 3-án 19 óra 25 perckor megjelentek a rendőrök a TIK utasítására a panaszosok házánál, mivel onnan egy lakó (*H. J.*) bejelentést tett arról, hogy a II. r. panaszos „teljesen megőrült, fenyegeti a lakókat”.

A helyszínen a rendőrök meghallgatták a bejelentőt, aki elmondta, hogy a földszint és az első emelet közötti lépcsőfordulóban beszélgetett az ott lakó másik nővel (*T. T.*) és egy férfival (*N. L.*), amikor is egyszer csak a földszinten lakó II. r. panaszos kijött a lakásából és elkezdett kiabálni velük, hogy minek beszélgetnek itt, illetve ne dohányozzanak az ablakban, és egyéb megjegyzéseket tett. Ők erre nem mondtak semmit, nem válaszoltak a II. r. panaszosnak, mivel ismerik őt, tudják, hogy pszichiátriai kezelt. A következő pillanatban a II. r. panaszos beszaladt a lakásba és kihozott egy fekete-fehér kicsi spray-nek látszó tárgyat, amire maga is azt mondta, hogy az egy gázspray, és ezzel le fogja őket fűjni. Ekkor még kiabált ezt-azt a lépcsőházban a lakók irányába, majd amikor közölték vele, hogy értesítik a rendőrséget, a II. r. panaszos ismét beszaladt a lakásába és hallották, hogy kulcsra zárja az ajtót. A bejelentő ekkor telefonált a rendőrségre, mivel megijedt és megbotránkozott a II. r. panaszos magatartásán. Nagyon megijedt, hogy nála feltételezhetően valóban gázspray van és azt használni is fogja irányukba.

A bejelentő elmondásait a vele jelen lévő két lakó is alátámasztotta. A rendőrök kiérkezésekor az Országos Mentőszolgálat (a továbbiakban: OMSZ) munkatársai már a helyszínen voltak.

A lépcsőházban a rendőrök további adatgyűjtést végeztek, melynek során meghallgattak egy 2. emeleti lakót (*Z. T.*), aki elmondta, hogy ő az első emelet és a második emelet lépcsőfordulójánál tartózkodott az eset során és hallotta az egész kiabálást, illetve fenyegetőzést, amit a II. r. panaszos intézett a lakók felé, és teljes mértékben alátámasztotta a bejelentő által elmondottakat.

Továbbá minden meghallgatott lakó megjegyezte, hogy a földszinten lakó családdal nem ez az első összetűzés, a panaszosok folyamatosan összevesznek minden egyes, az útjukba kerülő lakóval, véleményük szerint mindannyian pszichiátriai kezelésre szorulnak.

Ezt követően a rendőrök megpróbálták meghallgatni a II. r. panaszost a történetekkel kapcsolatban, de többszöri kopogtatásukra sem nyitott ajtót, illetve azt kiabálta ki a lakásból, hogy oda nem enged be senkit, a rendőrségnek nincs joga oda bemenni és őt zaklatni. Ekkor a lépcsőházban lévő lakók elmondták, hogy mind a három panaszos bent tartózkodik a lakásban.

A rendőrök ismételten felszólították a II. r. panaszost arra, hogy nyissa ki a lakásának az ajtaját, melynek nem tett eleget és folyamatosan ugyanazt mondogatta, hogy oda a rendőrnek nincs joga bemenni. Eközben a járőrök segítséget kértek a szolgálatparancsnoktól, ami alapján az éjszakai szolgálatot teljesítő három körzeti megbízott 19 óra 45 perckor megjelent a helyszínen.

A rendőrök a jelentésben megjegyezték, hogy már több alkalommal történt intézkedés a panaszosoknál, mivel egymásra hívják a rendőrséget, illetve távoltartást is elrendeltek már bántalmazás miatt. Többször történt az, hogy a II. r. panaszos bántalmazta családtagjait, valamint az, hogy a III. r. panaszos bántalmazta a II. r. panaszost. A II. r. panaszos jelenlegi állapotára tekintettel fenn állt annak a veszélye, hogy ismételten bántalmazza családtagjait vagy önmagát.

Mivel a lakók elmondása szerint mindenki a lakásban tartózkodott, de csak a II. r. panaszos hangját lehetett hallani, ezért a fentebb említett korábbi intézkedések miatt, illetve félve attól, hogy a családtagokban és önmagában kárt tehet, őt ismételten, „A törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólították, hogy nyissa ki a lakásának ajtaját, ellenkező esetben azt erőszakkal be fogják törni, melynek azonban nem tett eleget, illetve ismételten azt kiabálta, hogy „ide biztos, hogy rendőr nem teszi be a lábát”. A II. r. panaszos hangja továbbra is indulatos volt, kiabált, őrjöngött egyfolytában.

Ezt követően a rendőrök a lakás ajtaját berúgták, mivel a szakember (lakatos) értesítése és a helyszínre érkezése késedelemmel járt volna, tekintettel az időpontra (szombat este, pünkösöd hétvége), valamint a II. r. panaszos őrjöngő magatartására, ezért döntöttek úgy, hogy az ajtót azonnal, ha kell, erőszakkal betörik. Ennek során az ajtót záró két zár teljesen kiszakadt a helyéről. Az ajtó rongálódásairól fényképfelvételt készítettek a rendőrök.

A lakásába bejutva, az előtérben lekapcsolt lámpa mellett, félhomályban ott tartózkodott a rendőrök által már jól ismert II. r. panaszos, valamint a III. r. panaszos. A II. r. panaszos az ajtónak háttal állt és a kezei maga előtt voltak, így feltételezhető volt, hogy a szóban forgó gázspray még nála lehet. A rendőrök felszólították, hogy forduljon meg, kezeit láthatóan mutassa meg, amennyiben abban valamilyen tárgy van, azt rakja le a földre. Ő azonban annak nem tett eleget a többszöri felszólítás ellenére. Közben az előtte álló III. r. panaszost felszólították, hogy lépjen el feleségtől, amelynek eleget tett: a feleségtől a folyosó végén lévő szoba felé indult. Ezzel egyidőben a II. r. panaszos kezeit megfogva meggyőződtek a rendőrök arról, hogy nincs nála semmi. A II. r. panaszos magatartása (a figyelmeztetések ellenére passzívan ellenállt, valamint ordibált folyamatosan a rendőrökkel) miatt, ellenszegülése, lehetséges támadása miatt kezeit a r. főtörzsőrmester a jobb kezét megfogva, valamint a r. törzszászlós a bal kezét megfogva hátra helyzetbe megbilincselte 19 óra 55 perckor. A bilincset a r. főtörzsőrmester helyezte a II. r. panaszos kezeire, hátra helyzetben. A elés szükséges volt az ellenszegülésének, a támadásának és az esetleges önkárosításának megakadályozása végett. Továbbá a folyosó elején, a bejárati ajtó után jobb oldalon volt a fürdő, annak ajtaja csukva volt, és bentről az I. r. panaszos hangja hallatszott, aki folyamatosan sérelmezte a rendőri intézkedést, Annak érdekében, hogy a rendőri

intézkedést ne akadályozza, az ajtót megtámasztva elkülönítették őt a rendőrök. A II. r. panaszost a helyszínen lévő mentősök segítségével a mentőautóhoz kísérték. Ekkor már a II. r. panaszos meglepő módon együttműködő volt, csak annyit mondott: hiába viszik be a mentősök a pszichiátriára, ő meg tudja beszélni az orvossal, hogy holnapra már kint is lesz. A rendőrök közölték a II. r. panaszossal, hogy az általa elkövetett garázdaság szabálysértése miatt vele szemben szabálysértési eljárást kezdeményeznek, amellyel kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy őt ez nem érdekli, úgy sem fog vele történni semmi, ő mindent megúszik.

20 óra 15 perckor a II. r. panaszosról a bilincset eltávolították (az azt felhelyező rendőr), mert az ellenszegülése megtört, együttműködő lett és a bilincselés célja megvalósult. A rendőrök nyilatkoztatták szóban, hogy sérülése keletkezett-e a kényszerítő eszköztől, aki nemmel válaszolt és nem is láttak rajta sérülést. Ettől függetlenül a helyszínen lévő OMSZ munkatársaival megvizsgáltatták, akik nem találtak rajta ellátandó sérülést és a rendőrök részére a rendőri közreműködést igénylő lapot kiállították, mivel a II. r. panaszos pszichiátriára történő szállítása vált szükségessé a helyszínen tapasztalt magatartása miatt, ami ön- és közveszélyes volt.

Ezt követően meghallgatták a rendőrök a lakásban lévő III. r. panaszost, illetve az I. r. panaszost, akik csak annyit voltak hajlandók nyilatkozni, hogy a II. r. panaszosnak nincs gázspray-je, illetve ő nem vitatkozott össze senkivel a lépcsőházban, ő nem tett semmit. További kérdésre mindketten elmondták, hogy hallották a rendőri felszólítást, de nem akarták beengedni a rendőröket a lakásba, mivel ők is úgy vélik, hogy nincs joguk oda belépni. Ez ügyben panasszal is fognak élni.

Ezt követően a rendőrök a lakásban megpróbálták felkutatni a szóban forgó gázspray-t, de azt nem találták.

20 óra 15 perckor a mentőápoló azt a tájékoztatást adta a rendőröknek, hogy a II. r. panaszost a P. város Pszichiátriára szállítják, és a szállítás során már nincs szükség rendőri segítségre, mivel teljesen együttműködő, ezért a bilincset a továbbiakban nem alkalmazták.

A jelentés szerint 2017. június 3-án 20 óra 15 perckor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján a II. r. panaszost igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése szerint átvizsgálták, a 37. § b) pontja szerint vele szemben biztonsági intézkedést foganatosítottak. A II. r. panaszossal szemben az Rtv. 48. §-ának b) és d) pontjai (támadás megakadályozása, ellenszegülés megtörése érdekében) szerint bilincset alkalmaztak, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. §-ának (4) bekezdés b) pontja szerint, a kezek hátra bilincselésével. A bilincselés 19 óra 55 perctől 20 óra 15 percig tartott.

A rendőri intézkedés során sérülés, anyagi kár nem keletkezett. A II. r. panaszos a hozzátartozója kiértesítését nem kérte.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást nem adták ki.

A biztonsági intézkedés oka 2017. június 3-án 20 óra 15 perckor megszűnt, akkor a II. r. panaszost további intézkedés végezz átadták az OMSZ-nek. A rendőrök a történetet jelentették a TIK ügyeletnek, illetve a panaszosok ellen szabálysértési eljárás kezdeményeztek.

5) A biztonsági intézkedés végrehajtásáról, és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az igazoltatás, a ruházat-átvizsgálás, és a biztonsági intézkedés jogszerű, szakszerű, a bilincs alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

6) Az OMSZ által kiállított, rendőri közreműködést igénylő lap szerint a mentőszolgálat 2017. június 3-án (óra és perc megjelölése nélkül) érkezik várhatóan a helyszínre. Kérik egyúttal a rendőrséget, hogy a II. r. panaszos betegszállításához karhatalmat biztosítson az ön- és közveszélyes állapota miatt.

7) A panaszolt rendőri intézkedést fogantató rendőrök a Testület felvilágosítás-kérése alapján egyenként kiegészítő jelentést készítettek.

a) A jelentések egyezést mutatnak abban, hogy szomszédok közötti vita miatt vonultak a járőrök a helyszínre: a II. r. panaszos sérelmezte a lépcsőházban dohányzó többi lakó viselkedését. Ebből alakult ki a vita közöttük. A bejelentés szerint továbbá a II. r. panaszos egy gázspray-vel fenyegetőzött, és agresszív. A rendőrök (valamelyikük személyesen is) a panaszosokkal szemben már több alkalommal intézkedtek. Rendszerint ittasság, zavarodottság jellemzi a panaszosokat. Az ügyek között volt családtagok közti bántalmazás is, illetve megelőző távoltartás is volt érvényben.

A fellépés módja határozottságot kívánt, mivel a panaszos család nem volt hajlandó magát alá vetni az intézkedésnek (nem nyitottak ajtót, többszöri felszólításra sem). A helyszínen a rendőrök azonosították magukat, illetve egyöntetűen úgy nyilatkoztak, hogy több alkalommal elhangzott a „Rendőség!” felszólítás. Ezt az is bizonyítja, hogy a lakók nagy tömegben a lépcsőház elé, köré gyűltek. A kényszerintézkedések fogantatása előtt a figyelmeztetések többször elhangoztak, azonban a panaszosok azt nem voltak hajlandóak tudomásul venni.

A rendőri intézkedés célja a II. r. panaszossal szembeni biztonsági intézkedés fogantatása volt, az Rtv. 37. §-ának b) pontja alapján.

Minden rendőr úgy nyilatkozott továbbá, hogy a panaszjogról való kioktatás megtörtént („Amennyiben sérelmezte az intézkedést, úgy panaszát benyújthatja a helyi rendőrkapitányságon, valamint a Testületnél.”)

A rendőri hangnem határozott és erőteljes volt, a bánásmód a kényszerintézkedés jogszerű, szakszerű és arányos keretein belül került fogantatásra. Az intézkedés a törvényi keretek között valósult meg, jogszerű, szakszerű és arányos volt. A ház lakói láthatták, hallhatták azt, mivel a helyszín köré gyűltek, továbbá a lakók értesítették a rendőrséget a történetekről, illetve a rendőrök kiérkezésekor is már a helyszín körül gyülekeztek.

A II. r. panaszost az OMSZ elszállította. A III. r. panaszos a jogi tájékoztatást követően a lakásban maradt. Az I. r. panaszos a szolgálati járművekig kísért a rendőröket és többször fennhangon közölte, hogy feljelentést tesz ellenük.

b) Az egyes intézkedő rendőrök jelentései a fentiekén túl az alábbi többlet adatot tartalmazzák.

A r. törzsőrmester jelentése azt tartalmazza, hogy a panaszosok magánlakásában történt intézkedés részletei (a magánlakásban intézkedés oka közlésének megtörténte, a fürdőszobában

tartózkodó I. r. panaszos mozgásszabadságának korlátozása, a feljelentéssel fenyegetés, az igazoltatás oka közlése, a II. r. panaszos mezítláb, gyógyszer nélküli beszállítása) tekintetében nem tud érdemben nyilatkozni, mivel a lakásba való rendőri behatolás időtartama alatt a lépcsőházban a tanúk igazoltatásával, nyilatkozataik rögzítésével foglalkozott. A felszólításokat természetesen hallotta: több alkalommal, erőteljesen, határozottan elhangzott a „Rendőrség! Nyissák ki az ajtót!” felszólítás, valamint a kényszerintézkedésekre vonatkozóan is több felszólítás történt. A rendőr a lakásban nem volt benn ugyan, de a hangok alapján rendőri túlkapás, bántalmazás zajait nem hallotta.

A r. zászlós kiegészítő jelentése azt a többlet adatot tartalmazza, hogy a panaszosok magánlakásában történt intézkedés részleteit illetően érdemben nem tud válaszolni, mivel a lakásba való behatolás időtartama alatt a lépcsőház hátsó bejáratát biztosította, hogy illetéktelen személyek ne lépjenek be a lépcsőházba és ne zavarják a rendőri intézkedést.

A r. főtörzsőrmester, a r. főtörzszakaszlós és a r. törzszakaszlós az intézkedő két, fentebb említett rendőr segítségkérésére, a TIK utasítása alapján jelentek meg a helyszínen. Ez a három rendőr egyezően úgy nyilatkozott, hogy a magánlakásban intézkedés indokát megjelölték a rendőrök. Mivel a szakember (lakatos) értesítése és helyszínre érkezése késedelemmel járt volna, illetve az időpontra (szombat este, pünkösd hétvége), valamint a II. r. panaszos őrvongó magatartására tekintettel döntöttek úgy a rendőrök, hogy a bejáratú ajtót, ha kell, erőszakkal is betörik. A rendőri intézkedés céljának közlése utólag történt meg, mivel a lakásba való bejutás után meg kellett győződnie arról, hogy a gázspray valóban a II. r. panaszosnál van-e, illetve, hogy a viselkedése veszélyt jelent-e a rendőrök testi épségére, és a lakásban tartózkodó családtagjaira.

A három rendőr kiegészítő jelentése továbbá tartalmazza azt is, hogy csak a II. r. panaszossal szemben alkalmaztak kényszerítő eszközt (kezét hátra helyzetben a r. főtörzsőrmester és a r. törzszakaszlós bilincselte meg), amire a figyelmeztetés is megtörtént. A bilincs használata 19 óra 55 perctől 20 óra 15 percig tartott. A II. r. panaszosnak a bilincselése során sérülése nem keletkezett, illetve kérdésre sem nyilatkozott úgy, hogy sérülése keletkezett volna. A III. r. panaszost csak elkülönítették a feleségétől, ami szóban történt meg, aki ezt követően hátra húzódott a belső szoba irányába. A felszólítás arra irányult, hogy ne zavarja a feleségével történő rendőri intézkedés szakszerű és törvényes végrehajtását.

Az I. r. panaszos valóban a bejáratú ajtó melletti zárt fürdőszobában tartózkodott (hangját is hallották, mert végig kiabált) és a bilincselés is szinte az ajtó előtt történt, ezért sem tudott onnan kijönni, valamint hogy ne veszélyeztesse az intézkedést, meg támasztották a kifelé nyíló fürdőszoba ajtaját. Az I. r. panaszos egy alkalommal sem jelezte, hogy ki akar jönni a fürdőből. Az ajtó megtámasztását azonnal abbahagyták, amint a szűk előtérben biztonságos intézkedési lehetőséget teremtettek a rendőrök. (A r. főtörzszakaszlós jelentésében úgy fogalmazott, hogy az I. r. panaszos nem is szándékozott a fürdőszobából kijönni, mert ezt több alkalommal ki is kiabálta. Ha a bilincselés közben akart volna kijönni, abban az egy-két percben valóban nem tehetett volna meg a helység kis mérete miatt. De miután az befejeződött, ezt megtehetett volna. Ennek ellenére ő továbbra is a fürdőszobában tartózkodott és többszöri felszólításra jött csak ki onnan.) Az I. r. panaszos az intézkedésből nem láthatott semmit, mivel mindvégig a zárt fürdőszobában tartózkodott.

Egyik rendőr részéről sem történt fenyegetés, csak közlés arra vonatkozóan, hogy szabálysértési feljelentéssel élnek mindhármuk ellen, az általuk elkövetett szabálysértés miatt.

Mivel az I. r. panaszossal szemben is történt rendőri intézkedés, és az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja előírja, hogy a rendőri intézkedés helyszínén kötelező minden személyt igazoltatni, illetve meg kell állapítani személyazonosságát, a közlés megtörtént az ő irányában is.

A rendőrök megkérték a II. r. panaszost, hogy húzza fel a lábbelijét, aminek eleget is tett, abban hagyta el a lakást. A II. r. panaszos felöltözött, nem kívánt más ruházatot felvenni. Nem jelezte a rendőröknek, hogy magával vinné a gyógyszereit – ezt más családtag sem jelezte –, illetve más személyes dolgát sem. Az OMSZ szállította el, akik bármilyen gyógyszerét pótolni tudták volna. Nem igaz az állítás, hogy a III. r. panaszos a II. r. panaszosnak lábbelit vitt, hiszen már volt rajta. A II. r. panaszos magával vihette volna a gyógyszereit, de sem ő, sem hozzátartozói nem jelezték.

A rendőrök jelentése tartalmazza azt is, hogy az OMSZ elszállította a II. r. panaszost, akivel szemben az ön- és közvesélyessége miatt foganatosítottak biztonsági intézkedést. Közismert a II. r. panaszos pszichiátriai állapota, valamint az OMSZ is úgy döntött a megvizsgálását követően, hogy beszállítják a pszichiátriára.

8) A K. város Rendőrkapitányság S. város Rendőrőrs c. r. alezredes őrsparancsnokának feljegyzése az alábbi információkat tartalmazza.

Az őrsparancsnok a panaszolt rendőri intézkedést követő napon olvasta át a panaszosokkal szemben foganatosított rendőri intézkedés iratanyagát, ami több ponton javításra és kiegészítésre szorult. Az I. és a III. r. panaszossal szemben a Szabs. tv. 169. §-ának (1) bekezdés b) pontjába ütköző rendzavarás szabálysértés elkövetése miatt szabálysértési feljelentést tettek a helyszíni intézkedést foganatosító rendőrök.

Az intézkedés helyszínén kétségkívül alapos gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a II. r. panaszos elkövette a garázdaság szabálysértését. Az I. és a III. r. panaszos vonatkozásában az az körülmény, hogy a rendőri felszólításnak nem engedelmeskedve, a lakás bejárati ajtaját nem nyitották ki, a c. r. alezredes álláspontja szerint nem merítette ki a rendzavarás tényállását, ezért, hogy megnyugtató módon dönteni tudjon, 2017. június 6-án telefonon felkereste a P. város Járási Ügyészség szabálysértési ügyekben illetékes szakirányító ügyészét. Az ügyész az ismertetett jogeset kapcsán arra az álláspontra helyezkedett, hogy a két személy vonatkozásában rendzavarás szabálysértését megállapítani nem lehet, illetve velük szemben semmilyen szabálysértési tényállást nem lát kimerítettnek. Az egyeztetést követően a c. r. alezredes úgy döntött, hogy az I. és a III. r. panaszossal szemben szabálysértési előkészítő eljárást nem rendelnek el.

9) A rendőrség továbbította a Testületnek a II. r. panaszos elleni szabálysértési eljárás iratanyagát.

a) A II. r. panaszos ellen a rendőrök a Szabs. tv. 170. §-a szerinti garázdaság szabálysértése elkövetése miatt tettek feljelentést. A szabálysértési feljelentés a panaszolt rendőri intézkedés részleteit a II. r. panaszossal szembeni biztonsági intézkedés végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben [Állásfoglalás II. rész 4) pont] foglaltakkal szinte szó szerint azonos módon tartalmazza, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekintett.

b) A II. r. panaszost mint eljárás alá vont személyt meghallgatták az ellene folytatott előkészítő eljárásban, aki az alábbiak szerint nyilatkozott.

A kérdéses napon az otthonában tartózkodott. Az I. r. panaszossal lementek a pincébe, hogy megnézték, az ott tárolt cipők közül melyik használható még. A házban lakók közül hárman beszélgettek és dohányoztak a lakás előtt a lépcsőházban, ami a II. r. panaszost nagyon zavarta, ezért a pincéből visszafelé jövet szólt az embereknek, illetve megkérte őket, hogy ne dohányozzanak a lépcsőházban, és hogy menjenek ki a lépcsőház elé. Azt mondták neki, hogy „menjen be a pi...ába a lakásba és öltözzön fel”, illetve azt, hogy „hülye pi...a”. A II. r. panaszos ez nem tudta szó nélkül hagyni, visszaszólt nekik, de nem használt trágár szavakat. A kezében volt egy kis elemlámpa, amire azt hitték, hogy gázspray. A II. r. panaszos azzal nem fenyegetőzött. Nem ment közel hozzájuk, de az egyik férfi azt mondta neki, hogy ne közelítsen. Véleménye szerint ez csak ez perlekedés volt, ő nem bántott senkit. A II. r. panaszos megunt a veszekedést, és bement a lakásba. Nem sokkal később bekopogott hozzájuk a mentős, de nem nyitottak ajtót. Majd a rendőrök is megérkeztek, de nekik sem akart ajtót nyitni. A II. r. panaszos továbbá úgy nyilatkozott, hogy azon a napon sok gyógyszert szedett be, azokat azonban szednie is kell.

c) A K. város Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya tanúként hallgatta ki a bejelentőt, illetve további három szomszédot a szabálysértési ügyben.

A bejelentő tanúkenti kihallgatása során elmondta, hogy a II. r. panaszossal már rég óta vannak problémák, amik mindennaposak; az erről készült iratok fénymásolatát a hatóság rendelkezésére bocsátotta. 2017. június 3-án az esti órákban a tanú az otthonában tartózkodott, amikor is hatalmas hangzavarra lett figyelmes, ami a panaszosok lakásából jött. Lement a lépcsőfordulóhoz, ahol ott volt az egyik lakó (*T. T.*) és annak barátja. Ott hárman beszélgettek, amikor is kijött a II. r. panaszos a lakásból. Valami volt a kezében, amit a tanú gázspray-nek látott. A II. r. panaszos üvöltözött velük, rájuk fogta a gázspray-t, és fenyegetőzött, hogy lefújja őket, ha „nem takarodnak be a lakásba”. A II. r. panaszoson egy ruhadarab volt, ami „nem takarta el semmijét”. A szomszédok nem dohányoztak ott, illetve nem is dohányoznak, mégis azt is sérelmezte, hogy ők állandóan a lépcsőházban cigarettáznak. Azt mondta: „ha nem fejezik be a dohányzást, akkor rájuk gyújtja a lépcsőházat. A szomszédok felszólították, hogy menjen be a lakásba, és ha nem, kihívják a rendőrséget. Nem tette meg, ezért a tanú kihívta a rendőrséget. Ekkor a II. r. panaszos bement a lakásba. A tanút aznap, illetve két nappal később többször megfenyegette, hogy le fogja lökni a lépcsőn. A II. r. panaszos viselkedését a tanú felháborítónak és megbotrántoztatónak találta. A gázspray-vel való fenyegetése miatt pedig megijedt, és azóta is fél tőle.

A második szomszéd (*T.T.*) a kihallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a kérdéses napon a lépcsőházi ablakban dohányzott barátjával. A füst kifelé szállt, a II. r. panaszos – amikor meglátta, hogy ott beszélgetnek – feljött az emeletre, és kiabálni kezdett velük, hogy mit képzelnek magukról. A II. r. panaszos kezében volt egy gázspray, azt a tanú egyértelműen felismerték. Azzal fenyegette őket, hogy lefújja őket, illetve mondta, takarodjanak be a lakásba. A fenyegetés a tanúban riadalmat és félelmet keltett. Nem álltak le vele vitázni, mivel tudták, hogy beteg asszony. De a II. r. panaszos csak nem fejezte be a kiabálást, ezért egy másik lakó értesítette a rendőrséget. Ezt követően a tanú bement a lakásba, és már csak arra lett figyelmes, hogy a rendőrök megérkeztek a lépcsőházba. Azt később hallotta, hogy a II. r. panaszos nem akart nekik ajtót nyitni.

A harmadik tanú (*Z. T.*) a cselekménnyel kapcsolatban elmondta, hogy a kérdéses napon a 2. emeleti lakásában tartózkodott, pont vásárolni indult. Ekkor szóváltás hallott lenről. Kiment, illetve lenézett, mi történik, és azt látta, hogy a bejelentő szomszédasszony és a II. r. panaszos között szóváltás volt: a II. r. panaszos kiabált, a szomszédasszony pedig rászólt, hogy menjen be

a lakásba. A tanú megkérdezte a szomszédasszonyt, mi a probléma, de nem válaszolt semmit, a II. r. panaszos pedig tovább kiabált, hogy nem kéne a lépcsőházban dohányozni. A tanú többször tapasztalta már a panaszosok viselkedését, ezért azt javasolta a szomszédasszonynak, hogy hívja ki a rendőrséget. A történetekkel kapcsolatban másról nem tudott a tanú nyilatkozni, csak mesélték neki, hogy a mentő is érkezett, de a II. r. panaszos senkit nem akart beengedni. A szomszédasszony, aki a bejelentést tette a rendőrségen később mesélte a tanúnak, hogy a II. r. panaszos le akarta őt fűjni gázspray-vel. A tanú szerint vannak problémák a panaszosokkal.

A negyedik tanú, a ki a második tanú barátja (*N. L.*) azt nyilatkozta, hogy barátnőjével (a második tanúként említett személlyel, *T. T.*) a lépcsőház első emeletén, az ablakon kihajolva dohányoztak, és beszélgettek. A lépcsőn felfelé jött a II. r. panaszos, aki elkezdett velük üvöltözni, hogy mit képzelnek magukról, hogy dohányoznak. Lejött hozzájuk a szomszédasszony (a későbbi bejelentő), aki szintén jelen volt. A II. r. panaszos a kezében egy gázspray-vel közeledve azt mondogatta, hogy le fogja őket fűjni. A tanú mondta a barátnőjének, hogy erre a cirkuszra nem kíváncsi, menjenek be a lakásba. A II. r. panaszos kiabálására kimentek a szomszédok is. A II. r. panaszos ki-be futkosott a lakásába, és abból ki, viselkedett, mint egy őrült. Visszataszító volt. A tanú biztos benne (látott már ilyet, egyértelműen felismeri, az azon levő betűket is látta), hogy a II. r. panaszos kezében gázspray volt, tetején volt az ujjja. A tanú 2-3 percig volt jelen, majd bementnek a lakásba. A lakás előtt még lehetett hallani a II. r. panaszos kiabálását. Ezt követően értesítette a szomszédasszony a rendőrséget. A tanú továbbá szintén úgy nyilatkozott, hogy a II. r. panaszos viselkedése benne megbotránkoztatást keltett.

10) A rendőrség továbbította a P. város Tudományegyetem Klinikai Központ Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika Pszichiátriai Osztályának Klinikai zárójelentését, amely szerint a II. r. panaszos a rendőri intézkedést követő napon vették fel az egészségügyi intézménybe, ahonnan június 9-én bocsátották otthonába. Az egészségügyi dokumentum részletesen tartalmazza a II. r. panaszos betegségeit, az általa szedett gyógyszerek felsorolását, és a pszichiátriai anamnézist.

A dokumentum szerint továbbá az OMSZ szállította be a II. r. panaszost az ügyeletes orvos beutalójával, amely alapján a szomszédjait zaklatja (állítólag a lépcsőházban gázspray-vel fenyegetőzött). Az OMSZ kikerkezésekor a II. r. panaszos bezárkózott családjával a lakásukba, így rendőri intézkedésre került sor, annak során rájuk törték az ajtót. Érkezéskor a II. r. panaszos zaklatott volt, hangosan, teátrálisan sorolta a szomszédjaival kapcsolatos sérelmeit. Nem értette, miért kell neki itt lennie, mikor semmit sem csinált. Szeretne mihamarabb elmenni és folytatni a cigaretta elleni harcot. Nagy ventilációs igény jellemzi, irritábilis. Figyelme nehezen kelthető fel, és kifejezetten nehezen terelhető. Perlekedési tartalmait reggel továbbra is fenntartotta, nem lehetett megnyugtató. A zárójelentés részletezi a II. r. panaszos pszichés, belgyógyászati és neurológiai státuszát, továbbá a diagnózist: alkalmazkodási zavarok, kevert és egyéb személyiségzavarok. Az otthonába bocsátás mellett pszichiátriai gondozását javasolta a szakorvos.

11) A rendőrség a panaszosok vonatkozásában további dokumentumokat is a Testület rendelkezésére bocsátott, amelyek részletes ismertetéséről a Testület eltekintett, csak a panaszügy szempontjából legfontosabb információkat ismerteti ehelyütt.

a) A rendőri intézkedést kérő szomszéd több ízben fordult a K. város Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjéhez a II. r. panaszos magatartása miatt. Először 2017. május 18-án egy aláírást gyűjtő íven kérte a jegyzőt, hogy a II. r. panaszost hívja fel a társadalmi együttélés szabályainak betartására. A jegyző válaszelevelében megírta, hogy a II. r. panaszos nem önkormányzati bérlakás

bérlője, tulajdonosként önkormányzat fellépésére nincs lehetőség, illetve, hogy pontosan körülírt magatartás alapján tud az önkormányzat segíteni.

Második alkalommal május 29-én írt levelet a szomszéd a jegyzőnek, mert a II. r. panaszos az egyik szomszédjával és annak édesanyjával szemben tettelesen lépett fel, illetve a bejelentő szomszédot később megfenyegette. Az esetek kapcsán rendőri intézkedések történtek. Az önkormányzat jegyzője azt a tájékoztatást adta, hogy a II. r. panaszos magatartása nem alkalmas jegyzői hatáskörben történő hatósági eljárás megindítására.

b) A panaszosok vonatkozásában a 2017. június 3-ai rendőri intézkedést megelőzően több ízben rendőri intézkedés történt.

A dokumentumok szerint 2016. április 12-én, augusztus 6-án, szeptember 22-én, azt követően pedig 2017. január 17-én, 19-én és 25-én családi veszekedés miatt (2016. október 15-én egy állítólagos gázrobbanás miatt) jelent meg a rendőrség a panaszosok lakásán. A panaszosok egymással szemben hívták ki minden esetben a rendőröket. 2016. szeptember 22-én a II. r. panaszossal szemben biztonsági intézkedést fogantatosítottak; a 2017. január 17-ei rendőri intézkedés során pedig a II. r. panaszossal szemben fogantatosítottak rendőri intézkedést, illetve feljelentést tettek vele szemben valótlán bejelentés szabálysértése miatt. A szabálysértés elkövetése miatt a P. város Járásbíróság pénzbírsággal is sújtotta a III. r. panaszost. A K. város Járásbíróság időközben a III. r. panaszossal szemben megelőző távoltartást is elrendelt, a szabályainak megszegése miatt a rendőrség öt egy ízben, 2017. február 2-án előállította. 2017. május 10-én a II. r. panaszos a III. r. panaszos ellen büntető feljelentést tett.

A rendőrség továbbá, egy, a panaszolt rendőri intézkedést követő rendőri intézkedésről is tájékoztatást adott: 2017. július 16-án szintén családi vita és bántalmazás miatt jelentek meg a rendőrök a panaszosok lakásán.

III.

A panaszbeadvány szerint a panaszosok sérelmezték a magánlakásban történt intézkedést: az I. r. panaszos igazoltatását, annak oka közlésének elmaradását, a rendőrök azonosításra és az intézkedés céljának közlésére vonatkozó kötelezettségének elmulasztását, a kényszerítő eszközök (bilincs, testi kényszer) alkalmazását a II. és a III. r. panaszosok tekintetében, és az arra vonatkozó előzetes figyelmeztetés elmaradását, a II. r. panaszos sérülését a kényszerítő eszköz alkalmazással összefüggésben. Panaszolták továbbá az I. r. panaszos vonatkozásában a mozgásszabadságának akadályozását, a II. r. panaszos vonatkozásában a biztonsági intézkedés fogantatosítását és annak körülményeit (mezítláb, illetve gyógyszerei, iratai nélküli elszállítását), illetve valamennyi panaszos vonatkozásában a rendőri hangnemet (az I. r. panaszos vonatkozásában a fenyegetést) és megalázó bánásmódot.

A Testület a panaszbeadvány, valamint a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosoknak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikke szerint személyi szabadsághoz való jogát, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez és az otthon tiszteletben tartásához való jogát, a XIII. cikkben biztosított tulajdonhoz való jogát, a XX. cikkében írt egészséghez való jogát, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz

fűződő alapvető jogát, a XXVII. cikke szerinti mozgásszabadsághoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége 2017. június 3-án a panaszosok lakásában.

A panaszbeadvány azt tartalmazza, hogy a panaszosok lakókörnyezetében gyakoriak a veszekedések. A panaszolt rendőri intézkedést megelőzően a II. r. panaszos volt az, aki felszólította a lépcsőházban rendszeresen cigarettázó személyeket, hogy ott ne dohányozzanak, amiből szóváltás alakult ki és az egyik lakó a II. r. panaszost fenyegette meg. Az egyik lakó értesítette a mentőket és a rendőrséget, holott egyikre sem volt szükség – a panaszosok szerint.

A rendőrségi dokumentumok ezzel szemben azt tartalmazzák, hogy a rendőri intézkedés előzménye az volt, hogy társasházi szomszédok közötti veszekedés miatt bejelentés történt a segélyhívó számon az egyik lakó részéről, mert a II. r. panaszos gázspray-vel fenyegetőzött és a lakókat zaklatja.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. és 2. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében egyrészt általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzését, másrészt szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előljárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmességni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint továbbá a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 8-9. §-ai továbbá az alábbiak szerint rendelkeznek. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

A telefonos bejelentésben megjelöltekre a Testület álláspontja szerint további jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel. A Szabs. tv. 170. §-a szerint garázdaság szabálysértését követi el az, aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen. [Amennyiben időközben a II. r. panaszos használta volna a gázspray-t, ami sérülést okoz, akkor a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 164. §-a szerinti testi sértés is figyelembe vehető: testi sértést követ el az, aki más testi épségét vagy egészségét sérti.]

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési (bűnügyi) hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre Testület egyértelmű igennel felelt, hiszen a segélyhívó számra tett bejelentésben előadottak felvethették a fent megjelölt valamely jogellenes cselekmény (garázdaság szabálysértése, vagy a gázspray sérülést okozó használata esetén akár a testi sértés) – intézkedéshez szükséges, minimális szintű – gyanúját.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmény elkövetésére vonatkozó telefonos segélykérés bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében – az Rtv. idézett 13. §-a alapján – intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszosok tisztességes eljárásához való joga.

2) Ezt követően vizsgálta a Testület a magánlakásban intézkedés jogszerűségét, tekintettel arra, hogy a panaszbeadvány szerint az I. r. panaszos az ajtón keresztül közölte, hogy nincs szükség rendőri intézkedésre, nem nyit ajtót, ezt követően a rendőrök erőszakkal – az ajtó megrongálásával – jutottak be a lakásukba.

a) A rendőrségi dokumentumok megerősítik azt, hogy a panaszosok nem akartak ajtót nyitni a kikerülő rendőröknek. A magánlakásban intézkedésüket az indokolta, hogy a II. r. panaszos önmagára és másra nézve is veszélyeztető állapotban volt, szükségesnek és indokoltnak tartották egyrészt a pszichiátriai intézetbe szállítását, másrészt családtagjainak a lakásból való kimentését. A rendőrség hivatkozott arra is, hogy a család nem volt ismeretlen előttük: számos alkalommal történt intézkedés a panaszosoknál (a szomszédok értesítése, vagy a panaszosok egymással szembeni bejelentése, sőt távoltartás kikényszerítése miatt is). A lakás ajtaját azért rúgták be a rendőrök, mert egyrészt a szakember (lakatos) értesítése és a helyszínre érkezése késedelemmel járt volna (pünkösöd hétvégén, szombaton este történt az eset), másrészt a II. r. panaszos „örjögő” magatartása miatt.

a) Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőrség óvja az ember jogait. Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során [...] a magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. X. Fejezetében, az értelmező rendelkezések között található a magánlakás fogalma. A 97. § (1) bekezdés c) pontja szerint magánlakás: a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület.

Az Rtv. 39. §-a rendelkezik a magánlakásban intézkedésről. Eszerint – az Rtv.-ben felsorolt kivételektől eltekintve – a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be. Ilyen törvényi kivétel az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdés c)

pontja, amire a rendőrség hivatkozott: közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy a rendőrség magánlakásban való intézkedése indokolt és jogszerű volt, azzal nem sérült a panaszosoknak az otthon tiszteletben tartásához fűződő joga.

b) Az erőszakos behatolás vonatkozásában továbbá a Testület utal egyrészt az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendőri kötelezettségre, miszerint a rendőrség óvja az ember jogait, illetve az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdésére: a rendőrség a feladatának ellátása során a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 19. §-a szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

Továbbá az Rtv. 13. §-ának (3) bekezdése szerint: ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, [...] az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

Jelen esetben magában a panaszbeadványban az szerepel, hogy a panaszosok nem nyitottak ajtót, holott hallották a rendőri felszólításokat. Nem merült fel olyan körülmény, ami alapján a rendőri intézkedés jogszerűsége kétségbe vonható lett volna. A Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrség magánlakásba való behatolása jogszerű és indokolt volt. A rendőrség által hivatkozott ténybeli indokokat (szakembert az időpontra figyelemmel csak késedelemmel tudtak volna hívni, illetve a családtagokat veszélyben gondolták) a Testület elfogadta, ezért **megállapította, hogy a rendőrség általi erőszakos behatolásban az intézkedés alá vont személyek vétkesek voltak, így a rendőrség jogszerűen okozott kárt, ezáltal nem sérült a panaszosok tulajdonhoz való joga.**

3) a) Az I. r. panaszos sérelmezte igazoltatását, illetve azt, hogy annak indokát a rendőrség nem közölte.

A rendőrség arra hivatkozott, hogy az igazoltatás az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján történt.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A magánlakásban intézkedés miatt indokoltá vált az ott tartózkodó személyek igazoltatása, a közrendvédelme érdekében. **A Testület megállapítása szerint a panaszos igazoltatásának jogalapja jelen esetben megvolt, azzal nem sérült az I. r. panaszos személyes adatok védelméhez való joga.**

b) A rendőrségi dokumentumok szerint a lakásba történő bejutás után meg kellett győződniük arról, hogy a gázspray valóban a II. r. panaszosnál van-e, illetve, hogy a viselkedése veszélyt jelent-e a többiekre, ezért utólag közölték az intézkedés célját.

Az Rtv. 20. §-a szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján megállapította, hogy indokolt volt az, hogy az intézkedés befejezését követően közöljék annak tényét és célját. Ugyanakkor – az ellentmondó bizonyítékok alapján – nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a hivatkozott kötelezettség teljesítése megtörtént-e, ezért az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapíthatóságáról döntött.

4) A panaszbeadvány szerint a rendőrök nem mutatkoztak be, nem tettek eleget az azonosításra vonatkozó kötelezettségüknek, nem közölték az intézkedés célját.

A rendőrségi dokumentumok szerint a rendőrök eleget tettek az azonosításra vonatkozó kötelezettségüknek, illetve közölték az intézkedések célját, azonban – mivel a lakásba történő bejutás után meg kellett győződniük, hogy a gázspray valóban a II. r. panaszosnál van-e, illetve, hogy a viselkedése veszélyt jelent-e a többiekre – utólag közölték az intézkedés célját.

Az Rtv. 20. §-a szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat tovább részletezi. Az 5. § szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentebb meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület rámutat arra, hogy az Rtv. 20. §-ában rögzített követelmények azért bírnak különös jelentőséggel az intézkedés alá vont személy jogérvényesítési képessége szempontjából, mert csak abban az esetben gyakorolható érdemben a panasztételi jog, ha az intézkedéssel érintett személy az intézkedés okára, alapjára és az intézkedést foganatosító személy kilétére nézve birtokában van a valós és releváns információknak. Ugyanis ezek hiányában nincs azzal tisztában, hogy ki ellen kell benyújtani a panaszát, nem tudja megfelelően megítélni a vele szemben foganatosított intézkedés jogszerűségét és nem tud adott esetben hatékonyan érvelni az intézkedés jogszerűsége ellen sem. Ezeket a szabályokat, amelyek lehetővé teszik az intézkedő rendőr azonosítását, illetve a panaszjog gyakorlását, a Testület gyakorlatában garanciális

jelentőségűnek tartja – elsősorban a közhatalom gyakorlásának megfelelő kontrolljára és az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított panaszjogra tekintettel.

Jelen esetben a panaszbeadvány és a rendőrségi dokumentumokban foglaltak ellentmondásban vannak. **A Testület elfogadta azt, hogy a panaszolt esetben a késelem veszéllyel járt volna, ugyanakkor a hivatkozott kötelezettségek teljesítésének megtörténte tekintetében nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a panaszosok tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme eben a tekintetben sem volt megállapítható.**

5) A Testület vizsgálta a panaszosokkal szembeni kényszerítő eszközök (testi kényszer, bilincs) alkalmazásának jogszerűségét.

a) A II. r. panaszos vonatkozásában a panaszbeadvány azt tartalmazza, hogy a rendőrök falhoz nyomták, majd kezeit egyszerre két rendőr hátra szorította, és megbilincseltek. A II. r. panaszos egyik karján továbbá zúzódás volt látható, aminek vonatkozásában a panaszosok azt állították, hogy az a hátrahelyzetben bilincselés miatt történt.

A testi kényszerről az Rtv. 47. §-a az alábbiak szerint rendelkezik: a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-ának (1) bekezdése értelmében a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőkifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

Az elsődleges rendőrségi jelentés azt tartalmazza, hogy a rendőrök felszólították a II. r. panaszost, hogy forduljon meg, kezeit láthatóan mutassa meg, és ha abban valamilyen tárgy van, azt rakja le a földre, aki azonban – a többszöri felszólítás ellenére – nem tett eleget, passzívan ellenállt.

A rendőrségi dokumentumok kifejezetten ezt nem tartalmazzák, de a Testület a fenti körülményeket és a végrehajtás módját úgy ítélte meg, hogy a testi kényszer alkalmazása a II. r. panaszos vonatkozásában a bilincs alkalmazásához volt szükséges. A Testület meggyőzőnek találta a rendőrségi álláspontot, miszerint a II. r. panaszos folyamatosan nem tett eleget a többszöri a rendőri felszólításoknak. **A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy a testi kényszer alkalmazása jogszerű, és indokolt volt. A kényszerítő eszköz alkalmazásával nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.**

A rendőrök a II. r. panaszossal szemben bilincset is alkalmaztak. Az Rtv. 48. §-a tartalmazza a bilincs alkalmazásának lehetséges indokait. Eszerint: a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére.

A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi, annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt,

annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

Ugyanezen jogszabályhely (6) bekezdése szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől. A (7) bekezdés szerint továbbá a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, falnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak.

A rendőrök a II. r. panaszos bilincselésének két okát jelölték meg: az Rtv. 48. §-ának b) és d) pontját. A hivatkozott törvényhelyek szerint a támadás megakadályozására, illetve ellenszegülésének megtörésére alkalmazták a rendőrök a kényszerítő eszközt. Az elsődleges jelentés szerint a passzív ellenállása mellett tartani lehetett az intézkedés alá vont személy támadásától is. A bilincselést továbbá testi kényszer előzte meg. A II. r. panaszost 20 perc időtartamra hátra helyzetben bilincselték. Azt követően együttműködő lett.

A Testület az eset összes körülményét, illetve előzményét úgy mérlegelte, hogy tartani lehetett a II. r. panaszos esetleges támadó magatartásától, illetve szükségesnek mutatkozott az ellenszegülés megtörése érdekében is a bilincselés, amely egyúttal arányosnak is tekinthető, figyelemmel annak időtartamára is.

A fenti adatok, jogszabályi rendelkezések és az ebből levont következtetések alapján a Testület álláspontja szerint a II. r. panaszossal szemben alkalmazott bilincselés jogszerű, indokolt és arányos volt, amely nem sértette az emberi méltósághoz való jogát.

A II. r. panaszos vonatkozásában a panaszbeadvány azt tartalmazza, hogy a II. r. panaszos kezelőorvosa azt közölte az I. r. panaszossal, hogy édesanyja jobb karján több, zúzódásra utaló folt volt, aminek vonatkozásában azt valószínűsítik, hogy az a bilincselés során keletkezett. Az I. r. panaszos úgy nyilatkozott, hogy a sérülés vonatkozásában egészségügyi dokumentumot továbbít a Testület részére, azonban ez az Állásfoglalás meghozataláig nem történt meg.

Az Rtv. 17. §-ának (2) bekezdése értelmében a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az intézkedés folytán megsérült

személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa.

A rendőrségi dokumentumok közül az elsődleges jelentés azt tartalmazza, hogy a II. r. panaszosnak a rendőri intézkedés során sérülése nem keletkezett. Az utólagos jelentésekben az intézkedő rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy a II. r. panaszosnak a bilincselése során sérülése nem keletkezett, illetve kérdésre sem nyilatkozott úgy, hogy sérülése keletkezett volna. A Testület rendelkezésére álló orvosi zárójelentés szintén nem tartalmaz sérülésre vonatkozó adatot.

A Testület a rendelkezésére álló, egymásnak ellentmondó bizonyítékok közül a rendőrség állítását tartotta életszerűbbnek, ezért megállapítása szerint a kényszerítő eszköz alkalmazása nem okozott sérülést, ami által nem sérült a II. r. panaszos testi egészséghez való alapjoga.

b) A panaszbeadvány szerint a III. r. panaszos kezeit is hátra fogták a rendőrök a lakásban, és őt falhoz nyomták.

A rendőrségi iratok közül az elsődleges jelentés a III. r. panaszos vonatkozásában mindössze azt tartalmazza, hogy felszólították a rendőrök: lépjen el a II. r. panaszostól, aminek eleget tett és a folyosó végén levő szoba felé indult. Az intézkedő rendőrök jelentés-kiegészítése azt tartalmazza, hogy a III. r. panaszost csak elkülönítették a feleségétől, ami szóban történt meg, és ő a felszólításnak (ne zavarja a feleségével szembeni intézkedés végrehajtását) eleget tett.

A panasz ezen része tekintetében a Testület ismételten hivatkozik egyrészt az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdésében foglalt azon állampolgári követelményre, miszerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. Másrészt az Rtv. 47. §-a szerinti testi kényszerre: a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A panasz ezen részének vizsgálata során a Testület figyelemmel volt arra, hogy az I. r. panaszos a beadvány szerint, illetve a rendőri nyilatkozatok szerint is a fürdőszobába zárkózott, amíg a II. r. panaszos bilincselése, illetve a III. r. panaszossal szembeni állítólagos tettleges magatartás történt. **A Testület ezért úgy ítélte meg, hogy a III. r. panaszos vonatkozásában testi kényszert nem alkalmaztak a rendőrök, ezért nem sérült az emberi méltósághoz való joga.**

6) A panaszbeadvány szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását nem előzte meg figyelmeztetés.

A biztonsági intézkedés végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazására figyelmeztetés történt. A rendőrök kiegészítő jelentése is azt tartalmazza, a kényszerítő eszközök foganatosítása előtt a figyelmeztetések többször elhangoztak, azonban a panaszosok azt nem voltak hajlandóak tudomásul venni.

Az Rtv. 61. §-ának (1) bekezdése szerint a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékokat úgy mérlegelte, hogy a rendőrség részéről nem történt mulasztás, ezáltal nem sérült a II. r. panaszos tisztességéhez való joga.

7) Az I. r. panaszos sérelmezte azt, hogy a fürdőszobából, ahova bemenekült, nem tudott kimenni, mert a rendőrök útját állták.

A rendőrök közül a panaszosok lakásában intézkedők egyöntetűen úgy nyilatkoztak a panasz ezen részét illetően, hogy az I. r. panaszos valóban a bejárati ajtó melletti zárt fürdőszobában tartózkodott (hangját is hallották, mert végig kiabált), továbbá a II. r. panaszos bilincselése is szinte az ajtó előtt történt, ezért sem tudott onnan kijönni az I. r. panaszos. A rendőrök hivatkoztak arra is: annak érdekében, hogy az I. r. panaszos ne veszélyeztesse az intézkedést, megtámasztották a kifelé nyíló fürdőszoba ajtaját. Az I. r. panaszos ugyanakkor egy alkalommal sem jelezte, hogy ki akar jönni onnan, továbbá az ajtó megtámasztását azonnal abbahagyták, amint a szűk előtérben biztonságos intézkedési lehetőséget teremtettek a rendőrök. (A r. főtörzsszázalós jelentése szerint továbbá az I. r. panaszos nem is akart a fürdőszobából kijönni, ezt több alkalommal ki is kiabálta, illetve többszöri felszólításra jött csak ki onnan.)

Az Rtv. kifejezetten nem tartalmaz szabályozást az ilyen esetre, azonban felhívható a fentebb hivatkozott 17. § (1) bekezdése, amely szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a személyi szabadsághoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A panasz ezen része tekintetében a bizonyítékok ellentmondásosak. A Testület ugyanakkor azt megállapította, hogy a II. r. panaszossal szembeni kényszerítő eszköz alkalmazása indokolt és jogszerű volt. Elfogadta azt továbbá, hogy annak jogszerű és sérülésmentes végrehajtása érdekében megfelelő helyet kellett biztosítaniuk a rendőröknek, és a lakásban a tér szűkös volt, elképzelhető, hogy az I. r. panaszos a kifelé nyíló fürdőszobából nem tudott rövid időre kijönni, ami azonban néhány percre korlátozódott. **A Testület megállapította, hogy nem sérült az I. r. panaszos mozgásszabadságához való joga.**

8) A Testület vizsgálta a II. r. panaszossal szembeni biztonsági intézkedés végrehajtásának indokoltságát és jogszerűségét.

A rendőrségi iratok szerint a II. r. panaszos ön- és közveszélyes cselekedete indokolta a biztonsági intézkedést, amit az Rtv. 37. §-ának b) pontja alapján hajtottak végre a rendőrök.

A hivatkozott törvényhely szerint a rendőr az önveszélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése [...] érdekében intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállításában;

Valamennyi rendőrségi dokumentum egybevág abban a tekintetben, hogy a panaszos lakásánál intézkedő rendőrök azt tapasztalták, hogy a II. r. panaszos állapota miatt fennállta annak a veszélye, hogy önmagát vagy családtagjait bántalmazza. A II. r. panaszos agresszíven viselkedett a helyszínen, kiabált, illetve az adatgyűjtés során is azt mondták el a tanúk, hogy fenyegető volt a magatartása.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján elfogadta a rendőrség álláspontját, ezért úgy ítélte meg, hogy a biztonsági intézkedés foganatosítása, a II. panaszos

egészségügyi intézménybe szállítása indokoltan és jogszerűen történt, az nem sértette az emberi méltósághoz való jogát.

9) a) A panaszbeadvány szerint a II. r. panaszos lábára a férje húzott egy papucscipőt, különben a rendőrök mezítláb szállították volna el.

A panaszosok lakásában intézkedő rendőrök jelentése egyöntetűen azt tartalmazza, hogy megkérték a II. r. panaszost, húzza fel lábbelijét, aminek eleget is tett, és abban hagyta el a lakást. Felöltözött, más ruhát nem kívánt felvenni.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok közül a rendőrség állítását tartja valószínűbbnek, ezért megállapítása szerint nem sérült a II. r. panaszos emberi méltósághoz való joga.

b) A II. r. panaszos a gyógyszereit, táskáját és iratait sem vihette magával.

A lakásban intézkedő rendőrök egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy a II. r. panaszos nem jelezte a rendőröknek, hogy magával szeretné vinni a gyógyszereit, vagy személyes dolgait, és a másik két panaszos sem jelzett ilyet.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során – egyebek mellett – a testi épséghez jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

[Az Rtv. 18. § (1) bekezdése fogvatartottak vonatkozásában tartalmazza azt az előírást, hogy a sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni. Az Rtv. 97. §-ának (1) bekezdés h) pontja szerint az Rtv. értelmében fogvatartott: akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett).]

A Testület a rendelkezésére bocsátott bizonyítékokat úgy mérlegelte, hogy a rendőrség állítását fogadta el valószínűbbnek. A II. r. panaszost továbbá egyenesen az egészségügyi intézménybe szállították, ahol a szükséges kezelést, gyógyszereket megkaphatta. **A Testület a panasz ezen része tekintetében úgy foglalt állást, hogy a rendőrség részről mulasztás nem történt, ezért a II. r. panaszos egészséghez, illetve tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.**

10) A panaszosok szerint a helyszínen a rendőrök durva hangnemben intézkedtek, embertelenül viselkedtek. A II. r. panaszost megalázó módon kísérték a mentőhöz, amit több lakó is láthatott. Az I. r. panaszost továbbá az egyik rendőr a mentőautónál megfenyegette: feljeleníti, mert nem nyitotta ki az ajtót.

Az elsődleges rendőrségi dokumentum szerint a panaszosok nem voltak együttműködők a rendőrökkel, illetve a II. r. panaszos „indulatos volt, kiabált, örvongott egyfolytában”. A kiegészítő jelentések szerint a fellépés módja határozottságot kívánt, mivel a panaszos család nem volt hajlandó magát alá vetni az intézkedésnek (nem nyitottak ajtót, többszöri felszólításra sem).

A rendőri hangnem határozott és erőteljes volt, a bánásmód a kényszerintézkedés jogszerű, szakszerű és arányos keretein belül került foganatosításra. A ház lakói továbbá láthatták, hallhatták azt, mivel a helyszín köré gyűltek, továbbá a lakók értesítették a rendőrséget a történekről, illetve a rendőrök kitérkezésekor is már a helyszín körül gyülekeztek. Egyik rendőr részéről sem történt fenyegetés, csak közlés arra vonatkozóan, hogy szabálysértési feljelentéssel élnék mindhármuk ellen, az általuk elkövetett szabálysértés miatt.

A Testület a panasz hangnemre és bánásmódra vonatkozó része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megtéremtve.”

A Testület a panaszosokkal szemben intézkedő rendőrök hangneme és bánásmódja tekintetében a rendelkezésére álló, egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a hivatkozott jogszabályi rendelkezésének megsértése miatt a panaszosok emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a panaszolt esetben a rendőrségnek a panaszosok lakásában intézkedési kötelezettsége keletkezett, amely által nem sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz és az otthon tiszteletben tartásához való joga, az erőszakkal történő behatolást a panaszosok megelőző felróható magatartása váltotta ki, így a károkozás ellenére nem sérült a panaszosok tulajdonhoz való joga. Az I. r. panaszos igazoltatása jogszerű és indokolt volt, ami által nem sérült a személyes adatok védelméhez való joga, illetve a II. r. panaszossal szembeni biztonsági intézkedés tekintetében is ugyanezt a megállapítást tette a Testület, ami nem sértette az emberi méltósághoz való jogát. A II. r. panaszos vonatkozásában a Testület nem látta igazoltnak azon panaszrészeket, hogy a rendőrök nem engedték számára, hogy cipőben, gyógyszerei és iratai nélkül szállítsák az egészségügyi intézménybe. A II. r. panaszossal szembeni kényszerítő eszközök – testi kényszer, bilincs – alkalmazása jogszerű, indokolt és arányos volt, illetve az azokra való figyelmeztetés megtörtént, amely nem idézte elő az emberi méltósághoz való jog sérelmét, és a bizonyítékok alapján az sérüléssel, ezáltal pedig a testi egészséghez való jog sérelmével nem járt, illetve a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét nem idézte elő. A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján ugyanakkor úgy foglalt állást, hogy a III. panaszossal szemben nem történt testi kényszer alkalmazás, illetve az I. r. panaszos mozgásszabadságát a rendőrség alapjogot sértő módon nem korlátozta.

A rendőrök azonosításra és az intézkedés céljának közlésére vonatkozó kötelezettségének teljesítése, továbbá a rendőri hangnem és bánásmód tekintetében az egymásnak ellentmondó bizonyítékok miatt a tisztességes eljáráshoz, illetve az emberi méltósághoz való jog sérelme nem volt megállapítható.

A panaszosoknak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel a Testület – az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján – az eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2018. november 6.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag helyett
dr. Lukács Tamás elnök

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag